

***Pensionärsorganisationernas
regionala turné
Vasa 14.10.2024***

**Vad kan äldre förvänta sig av
servicesystemet?**

EETU-PIO organisationer

Eläkeliitto ry

113 853 medlemmar

Eläkeläiset ry

16 174 medlemmar

Eläkkeensaajien keskusliitto EKL ry

64 422 medlemmar

KRELLI, Kristilliset eläkeläiset ry

3 030 medlemmar

Svenska pensionärsförbundet rf

19 831 medlemmar

Kansallinen senioriliitto ry

25 011 medlemmar

Hur fungerar EETU-PIO?

- EETU har ingen egen anställd, utan varje organisation är i tur och ordning ordförande för EETU i ett år.
 - Undantaget är KRELLI Kristilliset eläkeläiset, som sköter EETUs ekonomi.
 - År 2024 är Kansallinen Senioriliitto ordförande och år 2025 Svenska pensionsärsförbundet ordförande
- Arbetsutskottet förbereder möten, inklusive utlåtande och ställningstaganden osv.
 - Arbetsutskottet består av alla verksamhetsledare
- Styrelsen består av alla organisationers styrelseordförande och verksamhetsledare (12 personer)
 - Ordförandeorganisationens styrelseordförande är EETUs ordförande

Vad gör EETU?

- På tröskeln till morgondagen –enkätundersökning vart tredje år
- Olika typer av valpaneler då när det är valår
 - EU-valpanel 2024
 - Kommun- och välfördområdespanel 2025
- Pensionärsparlament > regionala pensionärsparlament 2024 ja 2025
- Utlåtanden och ställningstaganden
 - Ställningstagande om statsbudgeten överräcktes till riksdagen 8.10.2024
 - 11 utlåtande år 2024 (fram till september 2024)
 - Gemensamt ställningstagande om budgetmanglingen (april 2024)
- Regionala PION: Pikku-EETU finns i olika regioner

EETU följer regelbundet upp äldres välbefinnande och förväntningar genom en enkätundersökning

- **På tröskeln till morgondagen** (Kantar 2022). Nästa undersökning görs 2025.
- De största problemen som minskar på välbefinnandet:
 - Tillgången till social- och hälsovårdstjänster är det näst största problemet för pensionärer (36 %) efter låga pensioner
 - 22 procent anser att social- och hälsovårdstjänsterna är otillräckliga
 - Kvaliteten på vård- och omsorgstjänster (25 %) och ekonomiska svårigheter (24 %) är de följande största problemen
 - Ensamhet med dess multiplikatoreffekter är en av de mest problematiska frågorna (27 %)

Den vanligaste rädslan är att bli beroende av hjälp utifrån

- De vanligaste rädslorna för att åldras är sjukdom (79 %) och förlust av rörlighet (74 %). Majoriteten (57 %) uppgav att de också var rädda för att en nära anhörig ska bli sjuk
- Den allmänna ökningen av otrygghet upplevs av praktiskt taget varannan person (49 %)
- Det förekommer återkommande försummelse och förnedrande behandling i vårt vård- och omsorgssystem
- Undersökningen visar också på positiva tendenser i de äldres vardag. Till exempel har andelen personer med digital kompetens ökat, medan en mindre andel än tidigare upplever att pensionen är ett problem. Upplevelsen av ensamhet har också minskat.
- I nästa Tröskeln till morgondagen kommer man sannolikt att ställa frågor om social- och hälsovårdsreformen

EETUs senaste utlåtanden och ställningstaganden

- Anpassning och åtstramingsåtgärderna fokuserar för mycket på den åldrande befolkningen
 - Ställningstagande inför budgetmanglingen i april 2024, utlåtande om t.ex. nedskärningar i bostadstöd, klientavgifter inom social- och hälsovården.
- Digitalisering: hörande i utskott och ställningstaganden
 - Digihandlednings- och rådgivningspunkter till kommunerna (t.ex. bibliotek)
 - Organisationer och offentlig sektor arbetar tillsammans för att höja de äldres digitala kompetens. Det primära ansvaret ligger dock hos den offentliga sektorn.
- Brister i serviceboende och boende för äldre
 - Vid hörandet i social- och hälsoutskottet lyftes bl.a. att tyngpunkten skiftat från institutionsvård till hemtjänst, variationerna i kvaliteten på serviceboeden och att alltför många måste vänta länge på att få vård.

EETUs målsättningar till välfärdsområdets fullmäktigeperiod 2022–2025

1. Modell för områdets äldreråd

- Verksamhetsmodellen för äldreråden ska utvecklas och tillräckliga resurser ska reserveras för utvecklingsarbetet. Samarbetet mellan regionala och kommunala äldreråd måste utvecklas och stärkas.

2. Trygga pensionärsorganisationernas representation inom välfärdsområdenas äldreråd

- Pensionärsorganisationernas representation måste säkerställas.
- EETU uppmanar medlemsföreningarna till ett nära samarbete på lokal och regional nivå.

EETUs målsättningar till välfärdsområdets fullmäktigeperiod 2022–2025

3. Tjänsterna ska föras nära de äldre

- Välfärdsområdena ska se till att tjänsterna är ändamålsenliga, tillräckliga och har tillräcklig kvalitet. Tillgänglighet och tillgång till social- och hälsovård är viktiga frågor för äldre. Fungerande närservice oberoende av ålder och bostadsort. Nödvändiga och tillräckliga resurser för hemvård, närståendevård och familjevård.
- Förebyggande åtgärder måste bli ett etablerat verksamhets sätt och en etablerad tjänst som kan främja de äldres funktionsförmåga och på så sätt fördröja behovet av vård dygnet runt. Dessutom ska det finnas nödvändiga rehabiliterande tjänster för att man ska kunna bo kvar hemma.

EETUs målsättningar till välfärdsområdets fullmäktigeperiod 2022–2025

4. Stöd till digitala tjänster för äldre

- När man utvecklar digitala tjänster måste fokus vara på människan och hens individuella behov. I digitaliseringen av social- och hälsovården måste särskilt äldre personer beaktas.
- För äldre är det en fördel när man kan få alla tjänster ”från en lucka”. Servicenätet ska vara tillräckligt omfattande regionalt. Vid behov ska servicen komma närmare med hjälp av exempelvis servicebussar.
- Ur jämlikhetsynvinkel måste tillgången till tjänster tryggas regionalt i hela Finland. EETU betonar att man samtidigt som man främjar den digitala utvecklingen måste fästa uppmärksamhet vid att upprätthålla och förbättra de äldres it-kompetens.

EETUs målsättningar till välfärdsområdets fullmäktigeperiod 2022–2025

5. Fungerande servicehandledning för äldre

- Äldre personer använder social- och hälsovårdstjänster i större utsträckning än den övriga befolkningen. EETU föreslår: serviceanordnarna utser i fortsättningen en egen servicehandledare för äldre som behöver mycket service
- Servicehandledaren har till uppgift att se till att klienten får den vård och omsorg hen behöver i rätt tid och på rätt plats. Servicehandledaren ansvarar också för att serviceplanen följs och att alla tjänsteleverantörer följer serviceplanen.

EETUs målsättningar för kommun- och välfärdsfullmäktigeperioden 2025–2029

- Våra målsättningar inför kommun- och välfärdsfullmäktigeperioden 2025 – 2029 publiceras i slutet av år 2024
- Låt oss tillsammans arbeta för att göra EETUs mål blir kända för kandidaterna och väljarna i alla välfärdsområden

EETUs målsättningar för kommun- och välfärdsfullmäktigeperioden 2025–2029

- Vad bör man beakta vid EETUs målsättningar inför kommun- och välfärdsrådesvalen
 - Innehållet i målsättningarna kan endast vara sådant som kan påverkas i kommunerna och välfärdsområdena
 - Målsättningar inför valen ska fungera i hela landet (t.ex. digitalisering och finansiering)
 - Välfärdsområdena skiljer sig också mycket från varandra (befolkning, tvåspråkighet, geografi osv.). På regionalnivå är det viktigt att lyfta egna specialteman.
- Diskussionen om äldrerådets roll har inletts (mycket regional variation)

EETUs målsättningar inför välfärdsfullmäktigeperioden 2025 – 2029

- Hur väl har de nuvarande målen främjats?
- Vad kan äldre förvänta sig av servicesystemet åren 2025–2029?
- **Vad tycker Du är den viktigaste målsättningen?**

Tack!

EETU
PIO Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf